

Kap 108 : Silvia Sommerlath (1972-1973) (II) – En drottning åt Sverige.

”A sorte protege os audazes.”
[”Lyckan står den djärve bi.”]
Francis Xavier (1506-1552)

Det finns fem ”officiella” skildringar av mötet mellan Carl Gustaf och Silvia: Carl Gustafs egen, Silvias, prins Bertils, prinsessan Birgittas och idrottsledaren Wolf Lybergs. Efter hand har dessa kompletterats med en uppsjö detaljer som kanske är sanna, kanske inte. Silvia kommenterade efteråt:

Fråga: Ni har vid det här laget läst de mest skilda historier och varianter om er "romans" med kung Carl XVI Gustaf (alltså tiden före förlovningen). Är det någon felaktighet som kommit igen gång på gång eller något faktum som ni tycker har saknats i skildringarna?

Svar: Nej, jag kan inte påstå att det finns något särskilt fel. Saken är den att man har beskrivit en "romans" som man inte vetat någonting om. Det är det totalt felaktiga i allt som skrivits! Kungen och jag har nämligen aldrig talat med någon människa om den.

Fråga: Så det finns inget som ni vill kommentera? Inget som har missats i skildringarna?

Svar: (skratt) Jo, det har missats enormt mycket!¹

Silvia deklarerade senare att hon inte förde dagbok och att hon, för att inte utlämna sig själv, aldrig tänkte skriva sina memoarer. Hon uppmanade även sin familj att vägra intervjuer. Själv brukade hon dra en ”tvättad” version av Carl Gustafs uppvaktning utan att besvära lyssnarna, inte ens sin dotter Victoria, med alltför många fakta. Det var kärlek vid första ögonkast. Punkt. Slut. Och hör sen. ”Jag vet för jag var med.” Pressad på detaljer skyllde hon på dåligt minne. Den utförligaste skildringen var Allers kortroman 1976, nr 22-24, som tidningen påstod överensstämde med kända fakta. Efter att ha läst igenom den kan jag vidimera att det här och var finns några kända fakta men inte i någon störande omfattning. För att inte lämna läsarna helt i sticket har jag rekonstruerat Carl Gustafs schema utifrån UD:s arkiv och kompletterat med ögonvitnessskildringar.

*

Att Carl Gustaf skulle närvara vid Münchenolympiaden var bestämt redan 1970. Sekreteraren i Sveriges olympiska kommitté Bo Bengtson och informationschefen Wolf Lyberg kom regelbundet till slottet för att ge lägesrapporter. Carl Gustaf var vid mötena påfallande oentusiastisk. Han var intresserad av vinter- och vattensport. Definitivt inte av fri idrott.

Den 4 augusti 1972 avreste Carl Gustaf och adjutant med bil till prins Bertil och villa Les Mirages på Rivieran. Eftersom det var en långfärd använde de en av hovets Mercedes. Där stannade de den 6-15 augusti. Veckan därpå är oklar men förmodligen besökte de Carl Gustafs vänner i Schweiz Tore Bergengren och Björn Kreuger. Den 22-25 augusti var Carl Gustaf gäst i Grein, Österrike, hos sin morbror Ferdinand von Coburg. Den 25 augusti anlände han till

¹ Michael Jägerblom. En dag med drottning Silvia. Vecko Journalen, 1977:14.

München och sov över i en svit på Hotel Continental. Nästa dag var invigningen av olympiaden. Carl Gustaf fick sin första skymt av Silvia i Dirndl-klänning. Hans skildring är berömt kortfattad: "Det sa klick".² Silvia är något utförligare:

[Silvia:] Jag kommer så väl ihåg när jag gick ner här den 26 augusti 1972, klockan tre på eftermiddagen. Då började invigningen. Jag var på väg till min plats när jag stannade för jag kände att någon betraktade mig. Och när jag vände mig om satt pappa och tittade på mig genom en kikare – så här. Det var bara två meter mellan oss. ... Det var väldigt roligt, så jag bara skrattade. Jag stod där och bara skrattade. Så gick jag ner till min plats som också var på den här sektionen. Här satt stora stjärnor, en rad dignitärer och kungligheter, till exempel kronprinsen av Sverige ... Han såg väldigt sympatisk ut. Det första jag såg var hans kikare, sedan ett stort, stort leende. Han tog bort kikaren, det var då vi såg varandra. Han skrattade själv, han tyckte nog att det var lite löjligt och, ja – speciellt.³

[Wolf Lyberg:] Nu satt han [Carl Gustaf] framför oss tillsammans med sin adjutant, kommandörkapten Bertil Daggfeldt. Efter en stund kom denne fram till mig, lade sig sig på knä framför oss och pekade bakåt.

– Kan du möjligen tala om vad den unga värdinnan som går där nere heter?
Kronprinsen undrar...! Tror du möjligen att hon kommer att vara med på tyska presidentens mottagning senare i kväll?

– Värdinnan heter Silvia Sommerlath – hon är i tjänst hos Willi Daume, en av de ledande i organisationen. Hon är säkert med på mottagningen.⁴

[Silvia:] På kvällen var det mottagning och alla statschefer var där. Plötsligt kom en man fram och frågade om jag hade tid, för kronprinsen ville hälsa på mig. Jag frågade: »Vilket språk?» Mannen svarade: »Tja, vilket ni vill.» Jag sa: »Jag kan bjuda er vilket språk ni vill.» [»Swedish« sade mannen. Silvia svarade att hon på detta språk tyvärr bara kunde säga "god dag" och "jaha".] ... Och så stod pappa där. Det var väldigt trevligt och jag blev plötsligt nervös. Jag vet inte varför, jag hade inte upplevt det innan.⁵

[Prinsessan Birgitta:] "Jag skulle gärna vilja lära känna henne", sa Carl Gustaf till sin adjutant. Det var inte något uttryck för arrogans eller bekvämlighet från min brors sida, han var i högsta grad kapabel att själv ta kontakt med en kvinna om han så önskade. Men han var där i egenskap av officiell representant för det svenska kungahuset, och som sådan kunde han knappast gå fram till henne och föreslå att de skulle ses. Följaktligen mottog Silvia Sommerlath ur adjutantens hand några dagar senare en officiell middagsinbjudan till restaurangen Chalet Suisse i München.⁶

[Prins Bertil:] "Det var en av de första kvällarna där nere. Min hustru och jag hade bjudit brorsonen och hans syster Birgitta på middag på en liten trevlig, schweizisk restaurang. – 'Jo, säg...!', sade brorsonen. 'Den här värdinnan som jag fått... Hon är

² Eriksson, P O. Kungens förlovning - Jag älskar dig. Expressen, 1976-03-14 [baserad på en gruppintervju med kungen och Silvia i samband med förlovningen].

³ Magnergård Bjers, 2001.

⁴ Lyberg, 1997.

⁵ Magnergård Bjers, 2001.

⁶ [Prinsessan] Birgitta & König, 1997.

väldigt duktig och bussig... Har du något emot att jag tar henne med på middagen?' – 'Tvärt om!' sade jag. 'Du får ta med dig vem tusan du vill!'"⁷

Carl Gustafs adjutant kommandörkapten Bertil Daggfeldt sökte Silvia på kansliet och kopplades till hennes hemtelefon. Silvia tackade ja till Carl Gustafs inbjudan men anlände inte förrän klockan elva eftersom hon även tackat ja till en tidigare inbjudan. Vid bordet satt Carl Gustaf, hans adjutant och livvakter, prins Bertil med Lilian Craig, prinsessan Birgitta med "Hansi" och några vänner. Lilian, hemma vanligen presenterad som granne, var här utomlands tillfälligt uppgraderad till sekreterare. Carl Gustaf lyste upp vid Silvias ankomst och serenerade henne med en dryckesvisa. Silvia flyttade runt bland gästerna och var på sitt trevligaste humör. "Inte en tillstymmelse till osäkerhet, falsk blygsamhet eller insmickrande poser, bara intelligens, humor och charm", konstaterade Birgitta efteråt. Klockan två bröt sällskapet upp.

När adjutanten betalat räkningen på Chalet Suisse i München lämnade vi restaurangen och stod en stund tillsammans på gatan utanför innan vi skildes åt för kvällen. Detta plötsliga möte med friska luften var rena syrechocken för somliga i sällskapet.

Farbror Bertil var på strålande humör och kände sig plötsligt kallad att ikläda sig rollen av spansk toreador.

"Var är tjuren?" ropade han skrattande. "En toreador måste ha en tjur, det är ju själva poängen med en tjurfäktning." Hans blick föll på Silvia, som hade en lång svart cape över axlarna, och lyste genast upp. "Där har vi ju min tjur", utropade han, "ett utomordentligt vackert exemplar! Ni andra får vara mina picadorer och bandriljärer."

Lilian frågade skrattande vad bandriljärer och picadorer skulle vara bra för i München klockan två på natten, men Silvia var genast med på noterna. Hon skrapade med fötterna och försökte sig till och med på ett litet tjurvrål. Sedan sänkte hon huvudet, markerade två horn med pekfingrarna vid tinningarna och gick till anfall mot farbror Bertil, som gjorde sitt bästa för att undkomma "tjuren" så elegant som möjligt.

"På en riktig arena vore han död vid det här laget", sa en av Carl Gustafs adjutanter torrt, vilket gav upphov till ett samfällt och högljutt utbrott av munterhet. ...

Till slut var toreadoren Bertil tvungen att avbryta tjurfäktningen av konditionsskäl. "Tjuren" var tack och lov vid liv och stämde möte med picadoren Carl Gustaf dagen därpå.

...

Silvia och Carl Gustaf hade funnit varandra. ... OS-veckorna var [dock] fulltecknade för dem båda två. Min bror hade en rad officiella plikter och Silvias arbete som chefvärdinna tog praktiskt taget all hennes tid i anspråk.⁸

Carl Gustaf & Silvia strosade även någon kväll runt i staden, pratade och skall faktiskt hunnit med ett besök på Bar Kinki innan plikterna drog dem åt varsitt håll. Bild-Zeitung publicerade ett foto från Chalet Suisse eller Bar Kinki som föranledde en dementi från Silvias sida:

⁷ [Prins] Bertil m fl, 1983.

⁸ [Prinsessan] Birgitta & König, 1997.

I min egenskap av chef för OS-värdinnorna hade jag vid flera tillfällen kontakt med kronprins Carl Gustaf under hans besök vid Olympiaden. Som tack för dessa tjänster bjöd han mig på middag i sällskap med flera av sina familjemedlemmar och vänner. Ja, naturligtvis talade vi med varandra under loppet av denna kväll. Nej, vi stämde inte möte vid en senare tidpunkt. Det är allt som finns att säga om saken. Allting annat är gripet ur luften.⁹

*

Den 2 september bilade Carl Gustaf till Hamburg till en födelsedagsfest för Leopold von Bismarck – bror till skolkamraten Gunilla von Bismarck. Dagen därpå fortsatte han till Kiel där han dels tittade på OS-seglingarna, dels besökte sitt gamla skolskepp Falken som var där på en jubileumsträff. Carl Gustaf och gäster besökte även en nattklubb ihop med två ditkommenderade OS-värdinnor som utgjorde det kvinnliga inslaget. Värdinnan Bodil Malmström hade efteråt ett diffust minne av omgivningens väl inövade artighetskratt när Carl Gustaf behagade skämta. Den 7 september återvände han till Sverige med bilfärjan.

Vad gäller Silvia fortsatte värdinnearbetet i högt tempo fram till den 5 september. Tidigt på morgonen den dagen togs elva israeliska idrottsmän som gisslan av den palestinska terrorgruppen Svarta september och blev senare samma dag avrättade. Silvia tyckte att det var hemskt, det kändes som om hjärtat skulle brista, och hon satt för sig själv på kansliet och grät. Dagen därpå hölls en stor minneshögtid. En massa OS-planering måste nu göras om och hon var sysselsatt med det fram till avslutningsceremonierna den 11 september.

Carl Gustafs och Silvias relationer tiden omedelbart efter olympiaden är oklara. De utbytte telefonnummer och Silvia gav honom ett fotografi att ha på nattduksbordet. De brevväxlade och hade telefonkontakt så gott som dagligen. Silvia som var van vid celebriteter var intresserad av Carl Gustaf men knappast överväldigad. Känslorna tycks ha växt efter hand.

Den 21 oktober råkade Silvia ut för en bilolycka. Hon fick en punktering på sin Volkswagen, blev påkörd bakifrån och inkilad under en mindre lastbil fullastad med tomater. Därefter låg hon inlagd på ett sjukhem Kohlgrub i Bayern 10 mil utanför München tre veckor för en whiplashskada och för stressymtom. Whiplashskadan skulle hon ha känningar av resten av livet, tidvis ryggsmärtor och migrän.¹⁰ Den tycks ha förvärrat en tidigare skada i rygg och nacke från gymnastiken i Luisenschule.¹¹ Ansvarig läkare: ”Fröken Sommerlath var helt slut. Inte minst i nerverna. Hennes blodtryck var även dåligt.” Wolf Auler besökte henne och de tycks ha grälat om Carl Gustaf. Auler hade svårt att ta Silvias bekantskap med Carl Gustaf på allvar. Han förmodade att denne snart skulle tröttna på henne. Han har senare framställt det som att han tyckte Silvia var en passande mor till sin tvååriga dotter och tålde att väntas ut. Silvia låg där i sin sjuksäng och försökte bestämma sig för sin framtid, en kung eller en direktör. Hon tycks ha varit sjukskriven resten av året. (Enligt en annan uppgift var det föräldrarna som besökte henne men det har Walther förnekat. Han påstod sig inte ens känna till bilolyckan.)

*

⁹ Pressuttalande av Silvia Sommerlath. I: [Prinsessan] Birgitta & König, 1997.

¹⁰ Svensk Damtidning, 1989:36.

¹¹ Jenny Alexandersson. Silvia 70 år. Aftonbladet, 2013-12-23.

Under november 1972 praktiserade Carl Gustaf på Hambro bank i London. Silvia var på ett kort besök i slutet av månaden som gick obemärkt förbi i pressbevakningen. De besökte Carl Gustafs syster Margaretha med familj. Den 28 november avled Carl Gustafs mor. Silvia ringde omedelbart upp honom när hon fick veta nyheten och uttryckte sitt deltagande. De beslöt att träffas men inte förrän sorgetiden var över om sex veckor. Den 27 december till 9 januari var Carl Gustaf på en privat resa till München och Klosters. Det är möjligt att de träffades då. Den 16-28 februari 1973 hade de i alla fall gemensam vintersemester i Zermatt, Schweiz, nedanför Matterhorn och påsken den 20-23 april träffades de i Storlien. Silvia tog tåget upp genom Norge dit (eventuellt i sällskap med en väninna) och var med om påskkarnevalen utan att väcka något uppseende. Traditionen är att Carl Gustaf på påskafton kommer över till högfjällshotellet för att dansa pjäxdans och dela ut priser i olika tävlingar som Påskaloppet, "Skämt på skidor" och olika slalomtävlingar. Detta år uppträdde Carl Gustaf i kortkort och endast höggerskida. Silvia fanns i bakgrunden på ett av pressfotografierna filmades spektaklet men ingen visste ju vem hon var. Hon identifierades inte förrän långt senare.

Alla skildringar är överens om att Carl Gustaf och Silvia någon gång under detta halvåret blev ett par men tidpunkterna skiljer sig. Det troligaste är påsken eftersom Carl Gustaf månaden efter gjorde slut med sin dåvarande flickvän Liv Porjé och med "semesterflamman" Lone Østergård. Även Silvia skall vid denna tidpunkt ha avslutat sitt förhållande. Hon och Auler sågs gräla offentligt på ett utomhusbad i München.

*

Den 1-5 juni var Carl Gustaf och Silvia på Monaco Grand Prix. De blev fotograferade av en amerikansk fotograf och Silvia identifierades med namn. En privat fest på Hotel du Paris påstods ha gått vilt till: "Framåt midnatt hoppade alla de manliga deltagarna nakna i poolen. Flickorna vägrade hoppa i utan slog på de omgivande strålkastarna så att badarna inte kunde skylla sig. Adjutant Svedlund dementerade att de varit nakna. 'Det enda som är sant är att 1) att vi var på fest, 2) att det fanns fotomodeller där, 3) att vi badade i poolen.'"¹² Svensk Damtidning fick veta om fotografiet den 13 juli och försökte beställa en kopia. Negativen var dock i New York och därifrån skickades fel bild.¹³

Den 25-30 juni förefaller Silvia ha bott på Djurgården – möjligen hos prins Bertil & Lilian Craig. Hon och Carl Gustaf åt i alla fall middag där. Senare i juli var Silvia gäst på Solliden där Carl Gustaf ordnat ett stort kalas för att hans svenska vänkrets skulle få lära känna henne. Carl Gustaf var som förbytt. "Hans blickar släppte henne inte. Han log hela tiden med ögonen och sökte henne med blicken. Hand i hand kunde de sitta tysta i timmar. Några i sällskapet blev irriterade men det bekom inte de båda nyförälskade."¹⁴ Carl Gustaf gjorde inget särskilt försök att dölja Silvia för omgivningen. T ex erbjöd han fotografen Oscar Hedlund och tecknaren Martin Lamm skjuts in till Borgholm med Silvia i bilen. Hedlund förbannade efteråt sin brist på förutseende:

I sportbilen satt nämligen konungariket Sveriges kronprins. Och inte bara det. Bredvid honom satt en ung dam i citrongul klänning och hon gav oss sitt mest bländande värddinneleende men det kunde ju inte vi veta. Det enda vi visste var att Kronprinsens Flamma var ett stående inslag i kändispressen. Vi höll oss för nobla för sådant trams,

¹² Ebbe Samuelsson. Extra. Sanningen om kronprinsens fest på Rivieran. Svensk Damtidning, 1973:25.

¹³ Svensk Damtidning, 1973:30.

¹⁴ Lars C-G Ericsson. Här träffar kungen sin stora kärlek Silvia. Svensk Damtidning, 1973:40.

dessutom var vi också för dumma att begripa nyhetsvärdet i att en okänd dam i citrongult plötsligt finns vid kronprinsens sida.¹⁵

I stället blev det fotografen Bertil Jigert som kom först:

Sommaren 1973 var frilansfotografen Bertil Jigert i Borgholm, utsänd av tidningen Husmodern, för att bevaka ett evenemang där även kungen deltog. På eget initiativ stannade han kvar ännu en dag och fick plötsligt se kungen åka iväg med ett par passagerare i sin ljusblå Porsche. Han följde efter – även om det var svårt att hänga med – och såg en passagerare bli avsläppt. Kvar i bilen satt en mörk flicka. Efter ett par kilometer stannade kungen för att tanka och Bertil Jigert fick sitt ögonblick och tog en av de mest omtalade och publicerade bilderna av Silvia Sommerlath.¹⁶

Ingen visste emellertid ännu vem hon var. Silvia följde med till Jägersro och sedan Falsterbo. De tog in på en privatvilla i närheten. Silvia var inte med på derbyt men deltog på en större middag efteråt. Carl Gustaf hade sin skolkamrat Charlotte Klingspor till bordet, dansade med flera andra, men försvann plötsligt bakom en pelare för att omfamna någon. Klockan 4 på natten sågs de kyssas bakom ett omkullvält parasoll. Silvia fotograferades i en storblommig ganska så anskrämlig klänning. Dagen därpå åkte de tillbaka till Solliden. Hon var medbjuden till prinsessan Christina 30-årskalas där den 3 augusti. Hon skall vid detta tillfälle ha haft ett långt samtal om Carl Gustaf med hans skolkamrat Meta Bergqvist. Uppenbarligen lyckades Meta skingra hennes tvivel om Carl Gustaf vilka de nu var.¹⁷ Förmodligen behövdes det. Det var inte bara syster Margaretha som var ”hemlighetsfull ändå ned i tårna”. Jag citerar en person ur Carl Gustafs omgivning: ”Han är alldeles ärlig och orädd men, och det är nästan alla överens om, Carl Gustaf är oerhört svår att komma riktigt in på livet. Det räcker inte med att ha känt honom bara något år. Man måste ha följt honom på nära håll i årtal, för att kunna få en klar bild av hans personlighet. Ändå är han både spontan och direkt livlig i umgängeskretsen.”¹⁸

*

Under sommaren arbetade flera journalister oberoende av varandra med att identifiera Carl Gustafs nya flamma. Utgångspunkten var Jigerts fotografi av Silvia i Porschen och i Falsterbo fanns den där herrelösa brunetten. Något var uppenbarligen på gång. För Svensk Damtidning gick det ganska geschwindt, en av deras journalister fick ett anonymt tips: ”Tidigt på lördagsmorgonen den 24 september [lördagsmorgonen den 25 augusti stämmer bättre] ringde någon hem till min bostad. En person som vägrade presentera sig påstod att «Sylvia» fanns att söka i München, Tyskland.”¹⁹ Personen försökte förmodligen inte vara hemlighetsfull med avsikt. Många av Carl Gustafs vänner visste inte mer. Även VeckoJournalen fick ett tips att det skulle röra sig om en tysk furstedotter som hette Silvia i förnamn och något på Sommar i efternamn. Någon sådan gick dock inte att hitta i tyska adelskalendern. De tycks ha hittat henne genom Walthers anställning på Uddeholm. Bekantas bekanta kände till en Sommerlath med svensk anknytning. De fick fram Silvias Münchenadress men just då dog Gustaf VI och alla fick annat att tänka på. I Tyskland kunde Norbert Loh, journalist på damtidningen ”7 Tage”, identifiera Silvia genom gemensamma bekanta, familjen Blase, där Silvia bott

¹⁵ Oscar Hedlund. Min mest missade nyhet. Svenska Dagbladet, 1993-12-19.

¹⁶ Silvia-bilagan. Svenska Dagbladet, 1993-12-19.

¹⁷ Hänt i Veckan, 1974:20.

¹⁸ Greger Stenström. Sådan är han, våran kung. Året Runt, 1976:14.

¹⁹ [Lars C-G Ericsson.] Svensk Damtidning, 1974:4.

inneboende. Loh kände igen henne från ett fotoalbum som han bläddrat i vid ett besök. Bild am Sonntag skall ha varit först med romansen men inte lyckats få tag i Silvia.

Att intervjuar Silvia var dock inte det lättaste. Först gällde det att få tag på henne. Svensk Damtidnings Lars C-G Ericsson tog flyget till München och gick flera dagar runt på diskotek och ineställen med ett fotografi. Bartendern på The Yellow Submarine nära OS-stadion visste vem hon var och att hon stod i telefonkatalogen. Ericsson ringde henne samma kväll och bad om ett möte. Silvia bad om betänketid – skulle ringa tillbaka – men hörde inte av sig. Förmodligen hade Carl Gustaf avrått henne. Dagen därpå sökte Ericsson och fotografen Carl Hesslefors upp henne på hemadressen men fick bara träffa hennes granne Jürgen Schröder – den lokala OS-kommitténs juridiskt ombud. Schröder – f d diskuskastare, två meter lång och 120 kilo muskler – presenterade sig som Silvias advokat och meddelade att hon inte ställde upp. Han gav dem dock lite information: ”Hon tycker om barn, talar flera språk och är vår bästa värdinna. Hon tycker om opera och är mycket sällskaplig.”²⁰ Ericsson som hade en deadline att passa ringde följande natt åter upp Silvia, fångade henne sömndrucken i sängen, och utverkade en intervju dagen därpå, hennes första.

Följande dag infann sig Silvia på restaurang Mövenpicks veranda iklädd ”en ärtig jeansjacka med blommor i höjd med urringningen och ett par urtvättade brallor”. Liksom alla senare journalister och fotografer slogs han av hur kortvuxen och smal hon var. Faktiskt inte mer än 163 eller 165 centimeter i strumplästen. Silvias första replik var ”Hello Nightingale och grattis” (tyska nachtigall apropå det nattliga samtalet). – ”Hur bar ni er åt för att hitta mig?” Hon verkade lite snopen när hon fick höra hur enkelt det varit. – ”Jäklar. Det som jag trodde var ett så säkert gömställe. Som att gömma pengarna i madrassen!” Silvia förklarade därefter att intervjun var en engångshändelse. De var först med att hitta henne och då var det inte mer än rättvist att hon ställde upp som belöning. Men de måste förstå att det var första och enda gången. Därefter tog hon kommandot och undrade om det verkligen var ett arbete för en vuxen karl att jaga kungens flammor.^{21,22} (Den alternativa versionen av Carl Hesslefors änka²³ är att Ericsson aldrig var i München utan att det var hennes man ensam som letade reda på Silvia. Detta motsägs dock av ett par fotografier med Silvia och Ericsson i bild.)

Den därpå följande artikeln var mycket smickrande: ”Hon har påfallande lätt för att prata och umgås med människor. Hennes humor är av det varma och vänliga slaget men hon har också en kvick ironi som direkt tar udden av de frågor som hon inte vill svara på. Hon är avgjort en mycket intelligent kvinna med ett härligt och stimulerande temperament.”²⁴ – ”På frågan om hon kunde tänka sig ge upp sitt privatliv och för alltid bli en offentlig person, ville hon inte säga något. Hon menade bara att man säkert kunde leva två liv i så fall och absolut förbli sin personlighet trogen.”²⁵ Silvia bar en slät guldring på höger hand. Innebörden blev aldrig utredd men man misstänkte en hemlig förlovning.

Det har senare hävdats att Silvia kanske var lite för mycket superkvinna för läsekretsen. Kerstin Hallert, en stor Silvia-beundrare, påstod 20 år senare att det efter den första intervjun fanns en uttalad vilja av chefredaktörerna att plocka ned Silvia på jorden:

²⁰ Magnergård, 1998. [Intervju med Jürgen Schröder.]

²¹ Svensk Damtidning, 1974:4.

²² Lars C-G Ericsson. Intervju med Silvia. SE, 1975:4.

²³ Helga Hesslefors. Epost 2014-07-27. Intervju 2014-07-28.

²⁴ Lars C-G Ericsson. Den första intervjun med Silvia. Svensk Damtidning, 1973:36.

²⁵ Lars C-G Ericsson. Här träffar kungen sin stora kärlek Silvia. Svensk Damtidning, 1973:40.

Silvia gav sin första intervju till journalisten Lars C-G Ericsson som porträtterade henne som en överlägsen och självständig intelligens samtidigt som gamle kungen plötsligt drabbades av sin sista sjukdom. Men hur skulle denna säkra, välorganiserade yrkeskvinna fås in i kungajournalistikens ännu starka föreställningar? Det fanns inget självutplånande hos en kvinna som vecka in och vecka ut ständigt log från veckopressens förstasidor. Plötsligt kom artiklar som lät förstå att den orädda med mångårig erfarenhet av att stå på egna ben egentligen fostrats mycket strängt, ständigt övervakad av tre bröder. Det gjorde henne mera greppbar.²⁶

Några dagar efter intervjun besökte Silvia sina föräldrar och Ericsson fick en intervju även med dem. Ericsson: "Walther Sommerlath är i hög grad sin dotters far, de är kolossalt lika i temperamentet, fyllda med humor, värme och slagfärdighet. De har också bägge en ärlighet och frispråkighet, som är direkt avväpnande, hur svår och pressande situationen som de råkar i än måste vara." – Walther: "Hon är så karaktärsfast, men 'principer' betyder inte så mycket för henne. Vissa människor är aldrig beredda att improvisera och förändra sig, men hon är. Det gör henne så flexibel, rörlig, och på det sättet är vi nog ganska lika. Det är en kvalitet, tycker jag, livet blir i alla fall inte så tråkigt och enahanda då."²⁷ – "Ska hon gifta sig så ska hon naturligtvis välja den hon vill ha – av kärlek. Jag har aldrig försökt påverka henne i någon riktning. Hon klarar sig bra ändå här i livet."²⁸

*

Det fanns mycket spekulationer om när Carl Gustafs och Silvias förhållande egentligen började. Den "officiella" versionen var att det startade omedelbart. Det finns inget som helst belägg för den versionen. När förhållandet året därpå blev känt bland svenska skvallerjournalister kom det som en total överraskning även för deras Münchenkollegor: "Det slog ner som en bomb. Vi trodde först inte att det var sant. Ingen visste vem hon var. Silvia Sommerlath – en helt vanlig flicka som bodde i München – skulle hon bli drottning av Sverige...!"²⁹ Det finns en intervju med syster Birgitta efter olympiaden där intervjuaren undrar om inte Carl Gustafs rykte skadas av att han umgås och flirtar med borgerliga flickor. Birgitta: "Låt honom ha roligt. Gifter han sig är det slut."³⁰ Birgitta förefaller dock inte ha syftat på någon särskild.

Silvias arbetskamrater intervjuades ingående men förefaller efterkloka. I intervjuerna november 1973 och framåt sade de: "Under olympiaden kom Carl Gustaf och hämtade henne varje dag. Det syntes verkligen på henne att hon var förälskad. Men hon sa aldrig något. Hon är mycket diskret."³¹ – "Kungen verkade så blyg, nästan pojkkaktig. Att han föll för Silvia förvånade dem inte. Kungen var uppfostrad av kvinnor och oförmögen att säga nej." Hon trodde att Silvia redan tidigt bestämt sig för att bli Sveriges drottning. Och det hon bestämt sig för det genomdrev hon.³² – "Det var fantastiskt att se hur kärleken förändrade henne. Silvia var en hypereffektiv människa och jag tyckte faktiskt att hon gjorde ett litet kyligt intryck. Men praktiskt taget över en natt blev hon som en annan människa. De släppte inte varandra

²⁶ Kerstin Hallert. Kungliga distansens historia. I: Silvia-bilagan. Svenska Dagbladet, 1993-12-19.

²⁷ Lars C-G Ericsson. Jag har sett Silvias förälskad förr. Svensk Damtidning, 1973:43.

²⁸ Kvällsposten, 1974-01-11. [Intervju med Walther Sommerlath.]

²⁹ Roger Carlsson: Var är Silvia? Kvällsposten, 1974-01-14.

³⁰ Allers, 1972:45. [Referat av intervju med Birgitta & Hansi i tidningen "Frau".]

³¹ Clas Göran Olsson. Om Carl Gustafs nya liv. Husmodern, 1973:49. [Intervju med Gudrun Moutain.]

³² Mark Lippold. Silvias kamrat säger grattis. Kvällsposten, 1974-05-08. [Intervju med Roswitha von Benda.]

med blicken. Vem som helst kunde se att detta var viktigt för dem både.”^{33,34} Silvia ogillade starkt dessa intervjuer som hon såg som ett sätt att sola sig i hennes glans: ”Det positiva var att man upptäckte vilka som var ens riktiga vänner.”³⁵ Riktiga vänner teg får man anta.

Från januari 1974 finns uppgifter om att de träffades på Carl Gustafs favoritställe i München ”Bar Kinki” men inte när: ”Kungen var här kanske fem gånger med Silvia. Han drack alltid vodka och lemon. De två verkade helt förhåxade av varandra. De kysstes och dansade bara med varann, men det är ju inget ovanligt på en nattklubb.”³⁶ Brodern Jörg intervjuades av Expressen men visste bara vad han läst i tidningarna. Möjligen var han mer frispråkig i en intervju med Allers från denna tid men den förbjöd han efteråt att publiceras.

I början av 1975 publicerades tre fotografier av Carl Gustaf och Silvia som påstods vara från ett av dessa möten på Bar Kinki. De skall från början ha varit publicerade i Bild Zeitung 1972. Svensk Damtidning återpublicerade ett av dem i sitt septembernummer 1973:36 med texten: ”Vår bild är tagen under en fest i Tyskland. Det var vid den här festen som Kung Carl Gustaf för första gången lärde närmare känna Silvia Sommerlath.”. Varken Carl Gustaf eller Silvia är ”olympiadklädda”. På fotografiet har Carl Gustaf mörk kostym och mönstrad, förmodligen röd, slips och Silvia har ljus knälång klänning. Under olympiaden bar Carl Gustaf den officiella blågula kostymen med kronor invävda i slipsen och Silvia bar sin blåa värdinneuniform eller en dirndl-klänning men kanske bytte de om. På Kinki skall Carl Gustaf ha druckit vodka lemon och Silvia smuttat vin. På fotografierna dricker de varsin läskedryck. Carl Gustaf verkar försöka imponera på Silvia som är avvaktande. Han verkar inte reagera på att tre blixtar bränns av på cirka fyra meters avstånd. Förmodligen är det amatörbilder från Chalet Suisse. De rustika borden i bakgrunden tyder på det liksom den dåliga bildkvalitén. En pressfotograf har bättre objektiv. Bilderna är också i några versioner manipulerade på så sätt att bakgrunden målats över och att Carl Gustaf och Silvia har flyttats närmare varandra.

Långt efteråt publicerades ytterligare detaljer. Att Carl Gustaf och Silvia skulle ha träffats redan den 16 mars på en mottagning på restaurang Tiffany's. – Att Silvia invigningsdagen skulle ha mött Carl Gustaf på flygplatsen med en bukett röda och gula nejlikor och att de samma kväll skulle ha besökt Bar Kinki. – Att Carl Gustaf efter middagen på Chalet Suisse skulle ha följt Silvia hem och att de avslutat kvällen med en drink på Bar Kinki. – Att Carl Gustaf varje dag skickat sin adjutant hem till Silvia med blommor. M m m m. Till 60-årsdagen 2003 pressades faktiskt Silvia på detaljer. Silvia lät som oraklet i Delphi: Episoderna med mottagningen, kikaren, middagen och Bar Kinki hade inte ägt rum samma dag. Adjutant Daggfeldt hade kommit fram till henne mottagningen invigningsdagen. Resten var privat och tidpunkten för när hon och Carl Gustaf träffades efter olympiaden var helt borta.³⁷

*

Silvia hade blivit erbjuden en anställning till vinterolympiaden i Innsbruck den 4-15 februari 1976 som biträdande ”protokollchef” i organisationskommittén. Hon hade lysande vitsord från Willi Daume och andra. Hög arbetskapacitet och organisationsförmåga, ett smidigt sätt, glad, avspänd och effektiv. Arbetet var en pr-uppgift, att sprida kunskap om staden och om evenemanget. Silvia skulle uppträda på reklamfilm, tv-program och omslagsfotografier som Innsbrucks ”ansikte”, ta emot prominenta besökare, delta på konferenser och informera,

³³ P O Eriksson. Vår nya drottning : sån är hon. Expressen, 1976-03-12. [Intervju med Ehrengard von Reden.]

³⁴ Husmodern, 1980:25. [En äldre intervju med Ehrengard von Reden.]

³⁵ Stina Dabrowski. Stina möter Silvia. SVT1, "20:00 Special", 1986-06-19, kl 20:00-21:00.

³⁶ Året Runt, 1974:5. [Intervju med servitrisen Astrid Krok eller Krzok.]

³⁷ Agneta Bolme Börjefors. Drottning Silvia 60 år. Film, 2003. [Intervju med drottning Silvia.]

informera, informera. Denna anställning började dock inte förrän den 15 januari 1974. Hennes nuvarande anställning tog slut i september. Hon fyllde därför upp tiden med en anställning 2-3 månader som värdinna på en utställning i Spanien, möjligen i Barcelona. Hennes mor följde med. Eventuellt besökte de släktingar. Hon sade upp sin lägenhet från oktober. Det finns uppgifter om att hon därefter när hon inte var i Sverige eller Spanien bodde inneboende hos Emmy Schwabe som hade en våning i München. Schwabe påstås varit den enda som Silvia informerat om vad som försiggick mellan henne och Carl Gustaf.

Hovjournalister har en förmåga att lägga ihop 1 och 1 och få det till 2 ½. De anade en klassisk romantisk kärlekshistoria som med tanke på hur det gått med andra kärlekshistorier mellan kungar och ofrälse mycket väl kunde sluta med att Carl Gustaf abdikerade och att ätten Bernadotte sloknade på svärdssidan eftersom prins Bertil saknade barn. Fotograferna jagade således fotografier med Carl Gustaf och Silvia på samma bild medan journalisterna försökte få någon att bekräfta förhållandet. Silvias far Walther fick ett tag 25 telefonsamtal om dagen och antastades av journalister närhelst han stack näsan utanför dörren. Vänner och bekanta uppmanades lämna ett meddelande till hans tidigare hyresvärd som Walther kontaktade från en telefonkiosk. "En kväll skulle han [pappa] och mamma gå på en middag. Värdfolket fick hämta dem, köra ett kvarter längre bort, släcka billyktorna och sedan fick mina föräldrar rusa in genom dörren."³⁸

Ingen, inte ens de närmaste, verkar vid denna tidpunkt ha känt till om förhållandet var allvarligt menat. Inom Carl Gustafs syskonkrets var det otänkbart att anförtro sig åt varandra eller att ens fråga. Prinsessan Birgitta t o m klippte av Carl Gustaf när han gjorde ansatser. Dessutom var Carl Gustaf nu kung, det ankom inte ens hans systrar att lägga sig i vad han gjorde. Det finns uppgifter om att Silvia flera gånger under denna tid skall ha besökt Sverige och bott på hotell Grand under namnet fröken Jonasson.^{39,40} Det cirkulerade mycket rykten. Prinsessan Birgitta berättar en anekdot:

Vid den tiden hade jag en väninna som vantrivdes med sitt societetsliv och försökte bryta sin tristess genom att ta ett jobb i bokningscentralen på Arlanda. En dag ringde hon upp mig för att berätta en osannolik och omåttligt komisk historia.

"Igår var det rena klappjakten på biljetterna till Barcelona", sa hon.

"Är det så ovanligt?" frågade jag.

"Ja, i det här fallet var det faktiskt det", svarade hon. "Planen var nämligen fulla av fotografer. En del hade bokat i förväg, de var tydligen bättre informerade än de andra. Men de flesta kom rusande i sista minuten och praktiskt taget slogs om de sista platserna. Första klass eller billigaste charterflyg, priset spelade ingen roll, det enda som betydde något var att de kom till Barcelona."

"Man kunde ju nästan tro att de var ute efter Carl Gustaf", sa jag.

"De var ute efter Carl Gustaf", bekräftade hon. "En av dem berättade för mig att han plötsligt rest till Barcelona några dagar för att träffa sin tyska flickvän."

Jag började skratta högt. "Då hade de verkligen satsat på fel häst. Min bror är faktiskt bortrest några dagar just nu, men knappast i Barcelona."

Förmodligen hade någon listig person i Carl Gustafs närhet lagt ut ett villospår för att avleda uppmärksamheten från Carl Gustafs verkliga resa.

"Var är han någonstans, då?" frågade min väninna.

³⁸ Expressen, 1974-01-18.

³⁹ Anders Lagerquist. Livvakten som har koll på kungafamiliens liv. Dalarnas tidning, 2011-02-19. [Intervju med Ola Selin, livvakt 1973-1980.]

⁴⁰ Calle Hesslefors. Kungens hemliga nyårgäst på slottet: Silvia. Svensk Damtidning, 1974:2.

Jag skulle gärna ha berättat för henne att Carl Gustaf i själva verket var i Frankrike för att ta hand om någon mer eller mindre officiell angelägenhet – och kanske träffa Silvia. Men jag sa ingenting.

"Du får inte vara ledsen på mig, men jag kan tyvärr inte säga någonting om det."⁴¹

Det som är helt säkert är att Silvia firade jul hos föräldrarna i Heidelberg tillsammans med sina bröder och att Carl Gustaf firade jul på Drottningholms slott med systrarna Christina och Desirée och deras respektive. De utväxlade julhälsningar per telefon. Dagen efter annandagen körde henne Jörg till flyget till Stockholm. Carl Gustaf betalade. Nyåret firades på slottet med en mindre fest för vänner och släktingar – 40 personer. Silvia agerade värdinna. Därefter åkte de ut till Stenhammar för att vara för sig själva. Vid återkomsten till Stockholm, för att slippa journalister, installerades hon i en våning på gårdet, Bältgatan 6, nära Fältöversten som hans gode vän Hans-Erik ”Jeje” Brodin disponerade av sin far. Jeje hjälpte senare till med ytterligare två våningar på Skeppargatan 70-72 och på Birger Jarlsgatan. Hon skall även ha bott i en villa på Djurgården.

⁴¹ [Prinsessan] Birgitta & König, 1997.